

**Sdružení občanů pro pomoc
zdravotně postiženým
„APOLENKA“- hiporehabilitace**

Výroční zpráva 2011

Poslání a cíle organizace

Sdružení občanů pro pomoc zdravotně postiženým „APOLENKA“ – hiporehabilitace je nestátní, neziskovou, nepolitickou a otevřenou organizací s právní subjektivitou, která vznikla za účelem praktického provádění ambulantní hipoterapie, jako odborné léčebné rehabilitační metody a dalších terapií a činností v oblasti sociálně zdravotní péče o oslabené a handicapované jedince se zaměřením na jejich integraci do společnosti.

Zásadním pravidlem pro všechny činnosti organizace je důraz na odbornost pracovního týmu s individuálním přístupem ke každému klientovi a jeho rodině, s prioritou péče o děti a mládež.

Působnost organizace je krajská se snahou pomoci každému, kdo se na ni obrátí. Důraz je kladen především na aktivity regionální.

Struktura činnosti organizace

Sociální služba

Environmentální
výchova

Volnočasové
aktivity

Sociálně aktivizační služba pro seniory
a osoby zdravotně postižené

Výukové
programy pro
MŠ a ZŠ

Jezdecká
škola

SAS
Hipoterapie

SAS
Aktivity s
využitím koní

SAS
Metoda Charlese
Fletcherera

Akce pro
veřejnost

Letní tábory
a jezdecké školy

Náš statek

Zázemí Apolence poskytuje bývalý areál JZD ve Spojile, v němž má sdružení ustájené koně a zároveň dostatek potřebných prostor pro klienty a administrativu. Venkovní prostory nabízejí příjemné trávení volného času pro všechny, kdo čekající na služby, které jim Apolenka poskytuje. Setkají se zde s výběhy pro zvířata, které vidají následně návštěvníci enviroprogramů. Mohou se dívat na výcvik svěřenců v jezdecké škole nebo jen tak odpočívat v příjemném přírodním prostředí.

Náš tým

Štěpánková Jolana

- ředitel, projektový pracovník, administrativa - zaměstnanec

Houdová Vladimíra

- management, účetnictví, administrativa - zaměstnanec

Bc. Janková Lenka

- sociální pracovník, speciální pedagog, licence hpr metody podle Charlese Fletchera - zaměstnanec

Houdová Diana

- pracovník v sociálních službách, hipolog , jezdecká licence, cvičitelská licence, práce s koňmi 11 let, licence hpr metody Charlese Fletchera, instruktor-senior metody Ch. Fletchera - zaměstnanec

Šindlerová Jitka

-pracovník v sociálních službách, koordinátor hpr, lektor projektu environmentální výchovy, lektor kondičních jízd, licence hpr metody Charlese Fletchera - zaměstnanec

Hlaváčková Hana

- pracovník v sociálních službách (od 10/2010) - zaměstnanec

Machková Ilona

- pracovník v sociálních službách (od 11/2010) - zaměstnanec

MUDr. Šnoplová Alena

- odborný lékař a garant projektu – dobrovolník

Mgr. Lajtochová Věra

- rehabilitační pracovnice s osvědčením pro hiporehabilitaci, 4 roky praxe - zaměstnanec

Fürbachová Michaela

- rehabilitační pracovnice s osvědčením pro hiporehabilitaci, 11 let praxe – DPP

Konvalinová Alena

- rehabilitační pracovnice s osvědčením pro hiporehabilitaci, 11 let praxe – DPP

Somrová Barbora

- jezdecká licence, lektor kondičních jízd, licence hpr metody podle Charlese – DPP

Zítková Alena

- administrativní práce, mzdové účetnictví

Dobrovolníci Apolenky a zaměstnanci firmy Houdová Diana

Struktura organizace

Shromáždění členů

Výbor sdružení

Výkonný ředitel

Jolana Štěpánková

**Vedoucí
sociální služby**
Bc. Lenka Janková

**Finanční
manažer**
Vladimíra
Houdová

**Vedoucí
volnočasových
aktivit**
Diana Houdová

Hlavní fyzioterapeut

*Mgr. Věra
Lajtochová*

**Sociálně
aktivizační
pracovník**

*Jitka
Šindlerová*

**Sociálně
aktivizační
pracovník**

*Hana
Hlaváčková*

**Sociálně
aktivizační
pracovník**

*Ilona
Machková*

Instruktor

*Jitka
Šindlerová*

Instruktor

*Barbora
Somrová*

Fyzioterapeut

*Alena
Kotvašínová*

Fyzioterapeut

*Michaela
Fárbachová*

Sociálně-aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením a seniory

Apolenka registrovala tuto sociální službu a od počátku roku 2010 v jejím rámci poskytuje klientům sociálně-terapeutické činnosti prostřednictvím animoterapie a to zejména odborně prováděné hiporehabilitace.

Hiporehabilitací se podle odborné literatury rozumí začlenění využití koně do komplexu opatření zaměřených na obnovení ztracené funkce, zmírnění, minimalizování nebo odstranění fyzického, psychologického, sociálního či mentálního handicapu klienta (Horňáček, Hollý 2005). Je tedy jasné, že hiporehabilitace patří mezi plnohodnotné techniky komplexní rehabilitace.

Sociálně-aktivizační služby jsou určeny pro osoby se zdravotním postižením či znevýhodněním bez omezení věku, kteří vyzkoušeli neúspěšně jiné sociální služby, ale přetrvávají u nich potíže v oblastech komunikace s okolím, navázání či udržení sociálního kontaktu, pohybových a dalších tělesných funkcí, udržení běžného rytmu dne apod. Do cílové skupiny sociální služby nepatří osoby (i s postižením), které hledají volnočasovou aktivitu nebo se chtějí realizovat v oblasti sportu – ty mají možnost zapojit se např. do naší jezdecké školy. Sociální službu poskytujeme zdarma v našem areálu Na Okrajích 156 v obci Spojil každý všední den od 9.00 do 17.00, kapacita služby je 180 klientů za rok.

S většinou klientů pracujeme na základě individuálního plánu metodou hiporehabilitace 1x týdně po dobu 30 minut a každému se individuálně věnuje odborný tým složený z hiporehabilitačního koně, fyzioterapeuta nebo speciálního pedagoga, vodiče a záchranáře.

V rámci sociálně aktivizačních služeb jsme poskytovali v roce 2011 tyto základní činnosti:

- základní sociální poradenství – 196 intervencí
- sociálně-terapeutické činnosti prostřednictvím 1487
  - hipoterapie - 1091
  - AVK - 86
  - metody Charlese Fletchera - 52
  - počítačových lekcí - 258

V průběhu roku 2011 využívalo tuto sociální službu celkem 180 osob ve věku od 1 roku do 59 let.

Sociálně-aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením a seniory

PRÁCE METODOU HIPOTERAPIE (HT)

Hipoterapie je metoda fyzioterapie využívající přirozený pohyb koně v kroku jako stimul a rehabilitační prvek. Tým vede odborně vyškolený fyzioterapeut, který řídí souhru vodiče, koně a záchrany ve prospěch klienta. Fyzioterapeut určí způsobnasedání, polohu klienta na koni, délku terapie, případně využití asistovaného sedu. Terapie trvá většinou 30 minut včetně nasedání a sesedání, klient sedí na koni na dečce a přidržuje se pevnýchmadel.

V roce 2011 proběhlo 76% intervencí z celkového počtu poskytnutých právě s využitím metody hipoterapie.

PRÁCE METODOU AKTIVIT S VYUŽITÍM KONÍ (AVK)

Aktivity s využitím koní se oddělily terminologicky od dříve používaného termínu LPPJ (Léčebné pedagogicko-psychologické ježdění). Tato metoda se využívá pro působení u klientů, kde není primární zlepšování pohybového aparátu, ale kde je těžištěm práce oblast kognitivních funkcí a sociálního vlivu. Vede ji u nás speciální pedagog v součinnosti s týmem koně, vodiče a záchrany. Většinou se provádí rovněž na koni s dečkou a madly a trvá také 30 minut. V roce 2011 jsme metodou AVK poskytli 11% z celkového počtu intervencí.

Sociálně-aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením a seniory

PRÁCE METODOU CHARLESE FLETCHERA (CHF)

Metoda Charlese Fletchera je odlišná od obou předchozích metod ve více směrech. Pracuje zde vždy jeden instruktor s jedním klientem a jedním koněm za asistence jednoho rodiče jako záchrany. Součástí každé terapeutické jednotky je nejprve práce s koněm ze země – vodění, čištění, sedláni, teprve potom jízda v sedle a postupný výcvik jezdeckých dovedností. Terapeutická jednotka trvá 60 minut. V naší organizaci tuto metodu provádí několik instruktorů, kteří absolvovali týdenní kurz pod vedením pana Fletchera zakončený závěrečným testem. V roce 2010 jsme touto metodou pracovali v 7% intervencí z celkového počtu.

INDIVIDUÁLNÍ POČÍTAČOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Jako reakci na zájem ze strany klientů jsme díky Nadaci Konta Bariéry zařídili počítačovou učebnu se čtyřmi stolními PC. Od září jsme začali s některými z nich pracovat na osvojení základů využívání počítačové techniky s cílem zlepšit jejich samostatnost například tím, že se naučí vyhledat si jízdni řady nebo umožnit jim komunikaci například tím, že je naučíme využívat elektronickou poštu. Práce je vždy zcela individuálně přizpůsobená potřebám a úrovni dovedností klienta, to znamená jeden pracovník se věnuje jen jednomu klientovi. Do konce roku bylo poskytnuto 108 třicetiminutových intervencí, což je 6% z celkového počtu.

Sociální rehabilitace

Služba je registrována nově, funguje 1.rok, ale vznikla na základě dlouhodobě se vyvíjející potřeby, která souvisí s neustále se zvyšujícím počtem klientů chráněné dílny, tíží a pestrostí jejich postižení a často také narůstající neutěšenou osobní situací (problémy finanční, bytové, rodinné).

Cílovou skupinou jsou dospělé osoby (18-64 let) se zdravotním postižením (změněnou pracovní schopností), které potřebují asistenci, podporu a pomoc zejména při zvládnutí běžného pracovního života.

Služba je ambulantní a je poskytována v rovněž v areálu bývalého ZD Na Okrajích 156, Spojil.

Služba je zaměřena na **podporu a pomoc při zlepšování dovedností, návyků a kompetencí zejména v oblasti práce a zaměstnání**. Cílem služby je :

- pomáhat klientům získat či obnovit pracovní návyky (dochvilnost, dojíždění do práce, dodržovat přestávky, používat ochranné pomůcky, objednávat si obědy, dodržovat pravidla bezpečnosti),
- osvojit či zlepšit sociální a komunikační dovednosti (interakce mezi spolupracovníky, s vedením, s návštěvníky farmy, s majiteli ustájených koní, s rodinou),
- snížit sociální izolaci (účastí na společenských, kulturních a sportovních akcích),
- zlepšit psychickou kondici (kontakty s novými osobami, řešení nových situací)
- motivovat ke vzdělávání s důrazem na pracovní uplatnění (zprostředkujeme např. kurzy PC dovedností)
- pomáhat klientům při řešení bytové otázky, právních záležitostí, finančních problémů včetně dluhů.
- poskytovat podporu při aklimatizaci na pracovišti, zapojení se do týmu, prevenci i řešení případných nedorozumění a konfliktů.
- využívat alternativní způsoby komunikace u klientů se specifickými potřebami, pomáhat zprostředkování nezbytných informací pro ně vhodným způsobem (jedná se zejména o specifika týkající se osob neslyšících a osob s mentální retardací)

Služba je poskytována zdarma podle §70 zákona č. 108/2006.

V roce 2011 jsme tuto službu poskytovali **1 den v týdnu a využívalo ji 5 klientů s nimiž bylo uskutečněno 182 kontaktů**. Na provoz v původně plánovaném rozsahu pro 30 klientů 5 dní v týdnu se nám nepodařilo sehnat dostatečné finanční prostředky.

Naučná stezka

Na jaře tohoto roku jsme za podpory Nadace Vodafone a neformální skupiny dobrovolníků slavnostně otevřeli naučnou stezku Na farmě. Bylo zde v areálu umístěno 12 informačních tabulí, na kterých jsou podrobně a srozumitelnou formou zpracována různá témata týkající se zvířat a života okolo nich. U každé této tabule je pro děti lehký úkol ke splnění, jako například přejít kladinu nebo přeskákat malý parkur s dřevěným koněm. V krátké době se tato stezka stala vyhledávanou a hojně navštěvovanou nejen klienty Apolenky, ale i rodinami z přílehlého sídliště.

„Práce jako koníček“

Registrační číslo: CZ.1.04/3.3.05/68.00116

Doba realizace projektu: 1. říjen 2011 až 30. září 2013

Částka: 4 662 457,60 Kč

Projekt vznikl jako reakce na potřeby CS osob se zdravotním postižením a ze zkušeností dlouhodobého zaměstnavatele osob zdravotně postižených (OZP). Cílem projektu je připravit a zavést do praxe komplexní model podpory osob se zdravotním postižením, který prostřednictvím systematické práce s jednotlivými klienty a motivací konkrétních zaměstnavatelů k zaměstnávání osob se zdravotním postižením zvýší pravděpodobnost jejich úspěchu na trhu práce.

Cílovou skupinou jsou zdravotně postižení občané z Pardubického okresu, kteří mají zájem o pracovní uplatnění a jsou starší 18ti let.

Komplex projektových aktivit se zaměřuje na OZP, které jsou ohroženy dlouhodobou nezaměstnaností. Pokouší se v relativně krátké době (6 - 12 měsíců pro jednu OZP) odstranit všechny hlavní překážky k jejich úspěšnému zapojení na trh práce:

- * možnost zaměstnání na zácvikovém pracovním místě jako pomocný zahradník nebo pomocný ošetřovatel hospodářských zvířat na poloviční úvazek, kde si díky zaměstnání si zlepší finanční situaci, získají prokazatelnou praxi, obecné pracovní návyky, posílí si sebevědomí

- * možnost účasti v poradenském programu se skupinovými a individuálními aktivitami, díky kterým se budou umět orientovat na trhu práce, zlepšit se jejich znalosti pracovní problematiky, nacvičí si obecné pracovní dovednosti a zvýší se šance na získání trvalého zaměstnání

Tento projekt je financován z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR.

Další aktivity pro veřejnost

ENVIRONMENTÁLNÍ PROGRAMY

Prostředí našeho statku jsme v roce 2011 vylepšili tak, aby se zpestřily naučné programy pro děti z MŠ a ZŠ – přibyla nám nová zvířátka a od léta jsme začali využívat informační panely a herní prvky naší nově vybudované naučné stezky.

Celý výklad je praktický a zážitkový, využíváme přímý kontakt se zvířaty, ale i další smyslové aktivity - děti si mohou například potéžkat podkovy, osahat ovčí a lamí vlnu, očichat čerstvé i sušené bylinky, prohlédnout a osahat postroje, nakrmit si sami mrkvi a jablky ovečky či kozy a na závěr se svézt na ponících. Programy byly opět určeny pro skupinky cca 20-40 dětí, probíhaly během středečních dopolední a trvaly celkem asi 2 hodiny. Kvůli velkému zájmu jsme museli navýšit termíny ještě o úterní dopoledne a tak se v průběhu jarní sezóny našich enviro-programů zúčastnilo neuvěřitelných 862 dětí z blízkých mateřských a základních škol.

Další aktivity pro veřejnost

JEZDECKÁ ŠKOLA

Apolenka také nabízí možnost využití jezdecké školy pro širokou veřejnost. Nabízí zde výuku pro začátečníky i pokročilé na hodných a zkušených koních. Služba je provozována v odpoledních hodinách ve všední dny třikrát v týdnu pro děti i dospělé. Výcvik probíhá pod dohledem zkušených lektorů a je o službu značný zájem.

LETNÍ PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR

Návazně na jezdeckou školu pořádá Apolenka letní docházkový tábor. V letošním roce se ho zúčastnilo 15 dětí převážně z Pardubic. Tábor je určen především pro děti z jezdecké školy a je sestaven jako pokračovací intenzivní kurz, kdy se zaměřujeme zvláště na zvládnutí správného jezdeckého sedu. Na závěr tohoto tábora se účastníci dle svých možností mohou zúčastnit jezdeckých hobby závodů, které jsou pravidelně v tomto termínu pořádány.

JEZDECKÉ HOBBY ZÁVODY

Tak jako každý rok i letos jsme pořádali troje hobby závody pro jezdce s licenci i bez . Každé z těchto závodů se těší hojně účasti závodníků, ale i diváků z řad klientů i široké veřejnosti a jsou tak příjemným zpestřením víkendů mnoha rodin..

Další aktivity pro veřejnost

JEDNORÁZOVÉ AKCE

Letos opět jsme kromě běžného pravidelného provozu uspořádali navíc celou řadu vlastních akcí a zúčastnili jsme se s našimi zvířátky mnoha akcí pořádaných jinými organizacemi. Některé z nich...

- Hobby závody
- Den Země v několika MŠ
- Mistrovství dětí ve skocích a drezuře na pony
  - Dětský den v Holicích
  - Dětský den na pardubickém Závodišti
  - Labská stezka
- Exkurze z Domova pro seniory U Kostelíčka
  - Setkání neziskových organizací KONEP
- Martin na bílém koni v několika MŠ v Pardubicích a okolí
- Dožínky v městském parku – účast našich domácích zvířat
  - Vánoční vyjížďka a nadílka – v okolí obce Spojil
    - Živý betlém na Pernštýnském náměstí

Činnost naší organizace podpořili Dobrovolníci v Apolence

ČINNOST NAŠÍ ORGANIZACE PODPOŘILI

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Pardubický kraj

Město Pardubice

ÚP Pardubice

ESF OPLZZ

Ministerstvo zemědělství

Veřejnost prostřednictvím veřejné sbírky

a zasílání DMS

Houda Jiří – Jahodové plantáže

Služby města Pardubic

ZEAS a.s.

DOBROVOLNÍCI V APOLENCE

Také v letošním roce v Apolence pomáhalo velké množství ochotných, milých, pracovitých a spolehlivých dobrovolníků. Celkem jich v roce 2011 prošlo našimi službami 14. Pomáhali zejména jako asistenci při hiporehabilitaci, vodiči koní, pomocníci při environmentálních programech a pomocníci při organizaci a zajištění jednorázových akcí.

Velice si jejich pomoci vážíme nejen my zaměstnanci, ale jejich ochotu oceňují často pozitivní zpětnou vazbou i klienti našich sociálních služeb.

Celkem u nás dobrovolníci bez nároku na odměnu odpracovali 562 hodin a bez jejich pomoci si naše služby jen těžko dokážeme představit...

Hospodaření organizace za rok 2011

Příjmy celkem	2 346 487,-	Výdaje celkem	2 441 831,-
Dotace, granty, dary	2 057 731,-	Materiálové náklady	324 819,-
Ministerstvo práce a sociálních věcí	600 000,-	PHM	10 149,-
Pardubický kraj	626 000,-	krmení	636,-
Magistrát města Pardubic	250 000,-	Drobný hmotný majetek	242 683,-
ESF OPLZZ	229 816,-	Kancelářské potřeby	36 144,-
Úřad práce Pardubice	320 194,-	Ostatní	35 207,-
Dary	31 721,-		
		Opravy a udržování	7 928,-
Vlastní příjmy	288 756,-	Cestovné	3 448,-
Příměstský tábor	30 600,-		
Akce pro veřejnost	99 550,-	Ostatní služby	578 634,-
Tržby farma	31 010,-	Veterinární služby	35 804,-
Tržby kondiční jízdy	127 135,-	Kováni	22 680,-
úroky	461,-	Ustájení koní	319 858,-
		Telefon	69 374,-
		Poštovné	671,-
		Nájemné	90 000,-
		Ostatní	40 247,-
		Mzdové náklady	1 045 518,-
		Zákonné pojištění	324 241,-
		Ostatní náklady	107 646,-
		Odpisy	49 597,-
Hospodářský výsledek			-95 344,-
Záporný výsledek hospodaření je tvořen odpisy a vyššími náklady rozpočtu.			
Uhrazen byl z nerozděleného zisku organizace minulých let.			

S kým spolupracujeme

JSME ČLENY

KONEP – Koalice nevládek Pardubicka, www.nevladky.cz

MAS Region Kunětické hory – místní akční skupiny, www.masrkh.oblast.cz

ČJF- České jezdecké federace, www.cjf.cz

ČHS- České hiporehabilitační společnosti, www.hiporehabilitace-cr.cz

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ Města Pardubice – členství v pracovních skupinách

SPOLUPRACUJEME S:

Chráněná dílna Diana Houdová www.chranenka.wz.cz

Základní škola a Praktická škola SVÍTÁNÍ, o.p.s. www.svitani.cz

Svítání – sdružení pro pomoc zdravotně postiženým dětem, Pardubice www.svitani.cz

Domov pod Kuňkou - Domov pro osoby s mentálním postižením www.domovpodkunkou.cz

Kojenecký ústav Veská www.dcveska.cz

Středisko rané péče Pardubice www.ranapece-pce.cz

Rodinné Integrační Centrum Pardubice www.ric.cz

CEDR Pardubice o. p. s. www.skp-cedr.cz

Péče o duševní zdraví www.pdz.cz

Centrum sociálních služeb a pomoci Chrudim Jitřenka www.socialni-sluzby.cz

Dětské rehabilitační centrum LENTILKA – Pardubice, www.drclentilka.cz

Dobrovolnické centrum o.s. SKP CENTRUM, www.old.skp-centrum.cz

Sdružení občanů pro pomoc zdravotně postiženým „APOLENKA“- hiporehabilitace

Sídlo: Bělobranská dubina 1080, 530 12 Pardubice

Provozovna: Na Okrajích 156, 530 02 Spojil

Telefon: 775 114 618, 775 614 618

E-mail: jolana.stepankova@apolenka.org

IČO: 69859914

www.apolenka.org

Bankovní spojení: Č S a.s. 1205131359/0800

Registrace: u MVCR VS/1-1/40 995/99-R 13.8.1999

Výroční zpráva byla schválena na členské schůzi dne 14. 6. 2012